

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๙๔๐๑ E-mail : disas_moac@hotmail.com

เตือนการระบาดของโรคเพลี้ยไฟ (Cotton Thrips)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ในทุกภาคของประเทศไทย เนื่องจากช่วงนี้อุณหภูมิสูงขึ้นสภาพอากาศร้อนแห้งแล้ง ระวังการระบาดของเพลี้ยไฟ หรือที่เรียกอีกอย่างว่า “ตัวกินสี” ทำลายดอกกล้วยไม้ ทำให้ดอกเสียคุณภาพ เสียราคา โดยเฉพาะผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เพื่อการส่งออก เพลี้ยไฟเป็นแมลงศัตรูที่มีปัญหาในไม้ดอกหลายชนิด เช่น กล้วยไม้ เบญจมาศ กุหลาบ เยอร์บีร่า มะลิ และดาวเรือง ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงกล้วยไม้อย่างสม่ำเสมอ โดยเลือกสุ่มช่อดอกกล้วยไม้ที่มีดอกบานมากกว่า ๔ ดอก จำนวน ๔๐ ช่อดอก หากพบเพลี้ยไฟ ๘ ตัว ให้รีบกำจัด หรือขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Thrips palmi Karny

วงศ์ : Thripidae

อันดับ : Thysanoptera

ชื่ออื่น : ตัวกินสี แมลงกินสี

รูปร่างลักษณะ

เพลี้ยไฟเป็นแมลงปากดูดมีขนาดเล็กมากลำตัวยาวประมาณ ๒ มิลลิเมตร รูปร่างเรียว แคมยาวตัวอ่อนและตัวเต็มวัยมีลักษณะคล้ายกัน แต่ตัวอ่อนไม่มีปีก ลำตัวสีเหลืองอ่อนถึงสีน้ำตาลอ่อน ตัวเต็มวัยมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลดำ มีทั้งชนิดปีกและไม่มีปีก ชนิดที่มีปีกจะมีปีก ๒ คู่ลักษณะคล้ายขนนกทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเคลื่อนไหวได้รวดเร็วมาก เมื่อถูกรบกวนมักจะวิ่งหลบหนีซ่อนตัว หรือกระโดดบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ถ้าไม่สังเกตจะมองไม่เห็นตัว

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟเป็นศัตรูตัวสำคัญของกล้วยไม้ โดยเฉพาะวงกรกล้วยไม้ตัดดอก จัดเป็นแมลงปากดูดขนาดเล็ก โดยตัวเต็มวัยจะวางไข่ไว้ในเนื้อเยื่อโดยเฉพาะดอกกล้วยไม้ เมื่อเกิดเป็นตัวอ่อนก็จะเริ่มทำลายดอก หรือส่วนอื่นที่วางไข่ไว้ ตัวอ่อนจะชอบอยู่ตามซอกกลีบดอกที่ซ้อนทับกัน ระบาดหนักช่วงอากาศร้อนแห้งแล้ง สังเกตอาการต่างตามซอกกลีบดอก เนื่องจากถูกตัวอ่อนดูด เพลี้ยไฟเข้าทำลายที่ช่อดอกอ่อน ดอกอ่อนจะถูกดูดกินน้ำเลี้ยงจนทำให้ดอกแห้งฝ่อ พบระบาดมากในกล้วยไม้ประเภทหวายแอสโค และช้าง

การแพร่กระจายและฤดูกาลระบาด

เพลี้ยไฟจะระบาดทำลายรุนแรงในฤดูร้อนหรือสภาพอากาศร้อนแห้งแล้ง โดยเฉพาะในระหว่างเดือนมีนาคมถึง พฤษภาคม แต่อย่างไรก็ตามการขยายพันธุ์หรือการระบาดของเพลี้ยไฟไม่ได้ตลอดปีแต่อาจจะรุนแรงเป็นระยะ ๆ

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. ใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลือง แขนงหรือปักไว้ในสวนเพื่อตรวจสอบดูว่าเริ่มมีการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟในแปลงพืชหรือยัง ซึ่งช่วยได้ในแง่การทนายการระบาด นอกจากนี้กับดักยังใช้ในการศึกษาข้อมูลอื่น ๆ ของเพลี้ยไฟด้วย

๒. สุ่มสำรวจหากพบอาการทำลาย ๘ ช่อดอก จาก ๔๐ ช่อดอก หากจำเป็นต้องใช้สารเคมีให้ใช้ชนิดใดชนิดหนึ่ง และพ่นแบบสลับกัน ทุก ๑๔ วัน ดังนี้

- คาร์โบซัลแฟน อัตรา ๓๐ - ๕๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ

- สารโปรโตอิฟอส อัตรา ๒๐ - ๓๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ
- สารเบนฟูราคาร์บ อัตรา ๕๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

ควรจะพ่นในระยะเวลาเช้า คือในระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๐.๐๐ น. ทั้งนี้เพื่อให้สารเคมีกำจัดแมลงมีโอกาสดูดตัวเพลี้ยไฟได้โดยตรง

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

เรียบเรียงโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

